

DE HALSBANDPARKIET (*psittacula krameri*)

en

DE GROTE ALEXANDERPARKIET (*psittacula eupatria*)

In de Brusselse gewest broeden drie parkietsoorten. De vogels konden ooit ontsnappen uit gevangenschap of werden al dan niet bewust losgelaten. Ze overleefden in het wild en konden zich voortplanten. Hetzelfde verschijnsel wordt waargenomen in verscheidene andere Europese steden.

Twee parkietsoorten lijken heel sterk op elkaar, zowel qua uitzicht als qua levenswijze: de Halsbandparkiet en de Grote Alexanderparkiet. Ze zijn beide in een felgroene vederdos getooid en een halsband siert de hals bij de volwassen mannetjes. Beide nestelen in holtes, vrijwel altijd in boomholtes.

Halsbandparkiet – Grote Alexanderparkiet (Foto's : Magalie Tomas Millan).

VAN WAAR KOMEN DE PARKIETEN ?

Halsbandparkieten komen van nature voor in Zuid-Azië (van India tot Myanmar) en in Afrika (van Senegal tot Eritrea). De Grote Alexanderparkiet leeft in Zuid-Azië, van India tot Vietnam. Deze twee soorten worden in groten getale verhandeld. Wanneer organismen in het wild terecht komen op een plaats waar ze van oorsprong niet thuishoren, worden ze bestempeld als 'exoot'. Exoten die overleven en zich exponentieel voorplanten, worden 'invasieve exoten'.

De Brusselse populatie Halsbandparkieten vindt haar oorsprong in 1974 met de sluiting van een dierenpark dat zich op het Heizelplateau bevond. Een veertigtal vogels is toen in de natuur terechtgekomen. In 2006 werden meer dan 8.000 exemplaren geteld op de slaapplekken. De origine van de Grote Alexanderparkiet in Brussel is niet bekend. In 1998 werd deze soort voor het eerst waargenomen en in 1999 werd nestbouw (enkele paren) vastgesteld. In 2004 telde de Brusselse populatie 35 tot 40 broedparen.

IDENTITEITSKAART

- **Classificatie:** orde: Psittaciformes; familie: Psittacidae; geslacht: Psittacula.
- **Beschrijving:** Zowel de Halsbandparkiet als de Grote Alexanderparkiet hebben een felgroene vederdos (bij de jongen geelachtig). Het mannetje krijgt zijn volwassen vederdos op de leeftijd van 3 jaar: dan is hij met een zwarte halsband en een zeer lange staart uitgerust. De Grote Alexanderparkiet is ten opzichte van de Halsbandparkiet groter. Bovenin de toegevouwen vleugel is een bruinrode zone en de bek is forser. Ook aan de typische roep kan men de 2 soorten onderscheiden, maar opgepast, het repertoire van de Halsbandparkiet is gevarieerd waardoor verwarring mogelijk is.
- **Statuut en verspreiding:** Invasieve exoten. Uitgezet/ontsnapt. Komt voor in het Brussels Gewest en directe omgeving; occasioneel in gans Vlaanderen. In het Brussels Gewest beschermde soorten (Ordonnantie van 29/08/1991 betreffende de bescherming van de wilde fauna en betreffende de jacht).
- **Andere soort waarmee verwarring mogelijk is:**
 - Er is enkel verwarring mogelijk met de derde « Brusselse » parkiet, de Monniksparkiet (*myopsitta monachus*), die afgetekend kleiner is. Aan de onderkant van het lichaam en vooraan op de kop is hij ook zeer lichtgrijs.

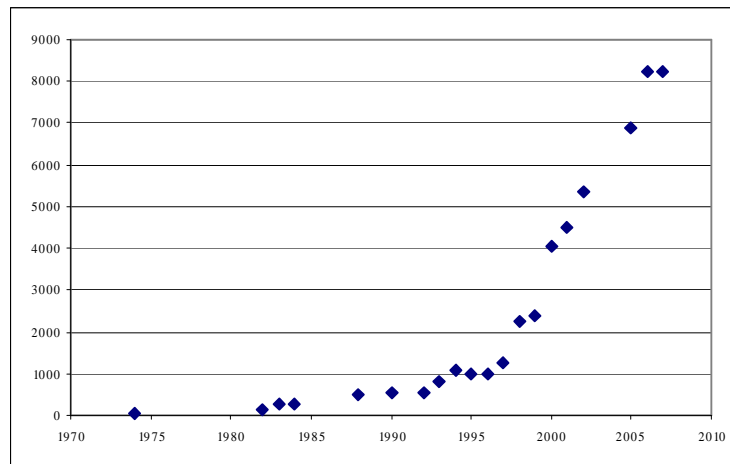
LEVENSWIJZE

Voeding: in onze regionen voeden de twee soorten zich met verschillende zaden en vruchten, bloemknoppen, bloemen en zeer jonge bladeren. In de winter vaak op voederplaatsen.

Slaapplaats: om de nacht door te brengen komen beide soorten 's avonds samen op slaapplaatsen. Tijdens het broedseizoen blijven broedvogels in hun nesthol. In het Brussels Gewest komen beide soorten gemengd voor.

Voortplanting: Beide soorten leven in holtes: ze nestelen in boomholtes. In onze regionen worden de jongen in de loop van de lente geboren. Er is slechts een nest per jaar.

Winter: de Halsbandparkiet brengt vaak een bezoekje aan voederplaatsen. Net als zangvogels lenig en listig om tot bij het voedsel te komen. Strenge winters hebben slechts geringe invloed op deze 2 parkietsoorten in Brussel. Misschien ten dele dankzij het voedsel dat ze op de voedertafels vinden.

Evolutie van de aantallen in de slaapplaatsen in 1974-2007 (gegevens Aves 2008).

ECOLOGISCHE ROL

In onze regio's jagen roofvogels slechts occasioneel op de Grote Alexanderparkiet en de Halsbandparkiet. Onder plukplaatsen van de Slechtvalk (*Falco peregrinus*) worden vaak prooiresten teruggevonden.

NADELIGE GEVOLGEN (= ONGEMAKKEN ?)

Sinds de introductie van de Halsbandparkiet in het Brussels Gewest is de populatie op indrukwekkende wijze toegenomen. Wat zijn de gevolgen voor de biodiversiteit in Brussel? De holtebewonende parkieten rivaliseren in de eerste plaats met de inheemse vogels die in holtes nestelen. Een studie toont aan dat Halsbandparkieten vaak met Boomklevers om een holte in competitie gaan en hen domineren. Alhoewel er ook Boomklevers voorkomen in zones waar parkieten broeden, doet het resultaat van deze studie nog meer zorgen rijzen over de kwetsbaarheid van de inheemse vogels die in holtes nestelen.

Boombewonende vleermuizen vormen een andere soortengroep die mogelijk onder de aanwezigheid van de in holtes huizende parkieten gebukt gaat. Sommige vleermuizensoorten doen immers heel het jaar lang alleen maar boomholtes aan. Tot nog toe werd er geen enkele studie in die zin gevoerd, maar een negatieve impact is denkbaar.

In sommige wijken kunnen de parkieten voor geluidshinder zorgen. Vooral mensen die vlakbij slaapplaatsen wonen kunnen hinder ondervinden.

Slaapplaatsen raken snel vervuild door de veeltallige uitwerpselen. Onder de slaapbomen wordt het bodemoppervlak verontreinigd wat zeer onaangenaam is voor de recreanten. Dit brengt een meerkost met zich mee voor de parkbeheerders.

De bomen die aan deze slaapplaatsen onderdak bieden zijn deels ontbladerd. Dit is heel goed zichtbaar in het Elisabethpark te Koekelberg (kant Simonis).

De Halsbandparkiet heeft de gewoonte om in een vrucht te bijten, dan in een andere, enzovoorts. De economische schade in boomgaarden (onverkoopbaar fruit) is niet te verwaarlozen.

MET DE PARKIETEN "SAMENLEVEN"

We kunnen slechts aanraden om deze vogels niet te voederen en eventueel voedsel zo ver mogelijk buiten het bereik van de parkieten te plaatsen (bijvoorbeeld in een voederbak in de vorm van een huisje waarvan de kanten afgesloten zijn met een grofmazig hekwerk waarlangs kleine zangvogels binnen en buiten kunnen).

We raden aan om geen uitheemse vogels in de natuur vrij te laten.

Tenzij dit om veiligheidsredenen niet mogelijk is, wordt aangeraden om staand en liggend dood hout te behouden. Dood hout is de woonplaats van vele inheemse broedvogels, insecten en kleine zoogdieren.

MEER WETEN :

- Dienst Info-Leefmilieu van Leefmilieu Brussel: tel.: 02 775 75 75, info@leefmilieubrussel.be
- Zoekt u de gegevens van de leefmilieuambtenaar van uw gemeente, surf dan naar <http://www.brussel.irisnet.be>
- Andere info :
 - <http://ias.biodiversity.be/>

